

לולא נתגלתה המחתרת היתה הממשלה צריכה להמציאה

הדרך הקלה ביותר

במציאות זו קם בחור צעיר, מפוסט בספורי מחתרת, ומבלי להבין את המציאות שעמדה מאחוריה. ברצונו לעשות משהו. מה יעשה? יכנס למפלגה? זהו ביטוי כמעט גס.

ייצור חוג רעיוני? הוא לא ידע מה זה רעיון אף אם יוגש לו כזה על קצה המולג. הוא יקים מחתרת. זו הדרך הפשוטה ביותר. איש לא ישאל אותו מה השקפת עולמו. איש לא ישאל אותו מה התועלת במעשה. העיקר הוא שהמעשה ניתן להיעשות בקלות: כל חמשה צעירים, שאינם פחדנים מוחלטים, יכולים לעשותו. יכתבו על זה בעתונים. יגייסו את מנגנון המדינה. יתנו את ההרגשה שהנה נעשה משהו גדול, כמעט היסטורי. והרי משהו צריך להיעשות. המדינה שוב אינה עצמאית. אין פתרון לבעיותיה הכלכליות. נטושה מלחמת-מאה-שנה עם הערבים. איש אינו אומר מה לעשות. נעשה, איפוא, את הדבר הקרוב והקל ביותר.

למי זה עוד

אין כמעט צורך לצטט את כל הנימוקים המעשיים המוכיחים את אפסותה המוחלטת של דרך הטרור במציאות הישראלית.

במאה ה-20 לא הצליחה אף מהפכה אחת שהיתה מכוונת נגד הכוח המזוין של המדינה. לנין תפס את השלטון אחרי שהצליח למשוך לצידו את הצבא בעמדות המפתח. מוסיליני והיטלר וכמאל אתאחורק תפסו את השלטון בעזרת הצבא. הם חוללו את ההפכתם אחרי

בעלי אינטרסים ושל מחפשי קאריירה, כיון שאינן מגישות שום פתרון לבעיות האמיתיות של החיים, מכיון שחדלו לחשוב לפני 30 שנה. בעיני רוב הנוער העירוני והמושבותי אלה הם פגרים המושלכים בדרך המעלים צנחנה. אין הן מושכות את הנוער להצטרפות. אפילו לא לשם יצירת אופוזיציה פנימית.

החוליה המקשרת, הצמרת הטבעית של הדרך הצעיר, אסרה. ישנם אנשים היכולים — או שיכלו — לעורר את הנוער למערכה גדולה של מאבק או הגשמה. אנשים אלה התפסרו מן האחריות.

המתפטרים

אחד מהם הוא יגאל אלון. יתכן והוא היחיד שיכול היה לסמל את ההמשך של העבר הטוב, לצקת מתכת חדשה לתוך הדפוסים הישנים של חלוציות והגשמה. אולם יגאל אלון הוא אסיר-מרצון, כבול במפלגה של פשרות השומרת על היש. במקום לצאת להסתערות גדולה על העתיד לכוא.

ישנם הפרושים לשעבר. רובם פנו לעסקיהם הפרטיים, התברגנו. אלה שעודם דבקים במפלגה, התברגנו בצורה קולקטיבית: מפרסמים מאמרים לווהטים, עומדים נבוכים כשעולה על דעתו של מישהו לדרוש מעשים לווהטים ברוח המאמרים.

באיוה שהוא מקום, בחרר שאין לו חלונות ודלתות, קיימים שרידי הכנענים. המציאות אינה מעניינת אותם. הם אינם מעניינים את המציאות.

וקים הדרך שייב. העט הנובע שלו נוסף אלימות. אולם כאשר קורה משהו, הדרך שייב הוא הראשון הנחפו להבטיח שאין זו אשמתו.

פנחס פוקסון

תלמיד רפואה, שנה אחרונה.

אינני יודע אם אפשר לכנות את האוירה בה אנו חיים, כטרור. אולם קיימת נטייה לרצות לסיים טענות ב"שבירת ראשים".

העצוב הוא, שהחיים מצדיקים זאת. ראיתי עולה חדש, שעמד שעה ורבע בשמש הלוהטת בנס בכביש תל-אביב, ואוטובוס אחר אוטור בוט חלף על פניו — לפעמים חצי ריק, פקעה סבלנותו, והוא פור כמה אבנים גדולות על הכביש, כדי להכריח את האוטו הבא לעצור: וזה עזר! בלי צעקות, אין מצליחים ברוב המשרדים. טוונטיים משתמשים באמ"צעי השביתה להשגת מטרותיהם: כל אלה, אף הם טרור בכייה קטנה. האורח למד לס' מוך רק על עצמו ועל כוח זרועו.

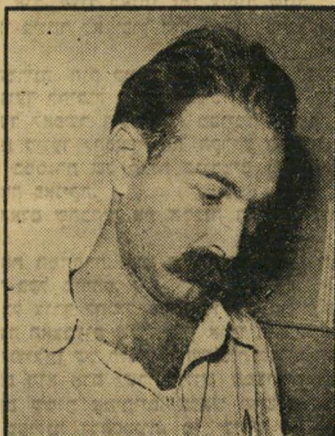
חיי המחתרת השאירו חותם על הנוער. מצב כלכלי עגום, ורוח רומנטיקה מסולפת, יצרו רקע מצויין להתהוות המצב. זכור, למשל, שאחר מלחמת העולם, נאלצו בצרפת ואיטליה להלחם בקבוצות טרור של בני 14, שהתחנכו על ברכי המחתרת. אולם אינני סבור שקיים קשר אירגוני בין המח' תרות של תקופת המנדט, לבין זו של היום.

סדרים יותר טובים היו משמיטים את הקר' קע מתחת לנטיה לאלימות. הלך הרוח של הפקרות ילך ויגבר, למרות שהוא כבר די קיצוני גם היום. בעתיד, אלא אם יעקרו את השורש, דהיינו, יתרכזו בתיווך האורת. ה' דוגמה הקלאסית לדעת, הוא ענין ישה חפץ: באוירה רגילה היתה קמה טערה איומה סביב ההתנקשות, אפילו בין אלה המתנגדים ל' ריכארד שטראוס. אלא שאצלנו קיבלו את הכאת האמן באישיות.

אני חושב שהיה הכרח להשתמש בפקודה למניעת טרור. ברור לי, כמו בן, שהיא עלולה לפגוע גם בחפים מפשע ובחופש הפרט. אולם כדי למנוע הפקרות בחיי הציבור, זה מוצדק. יחד עם זאת, אינני מייחס לצורת האחרמה בטרור ערך, אם לא יחזיקו את הגורמים. אצלנו ברפואה קיים כלל: המוחמה בסימפטומים אינה יעילה. צריך להתקיף את גורמי המחלה.

זאב בילו

בן 29, פקיד בסוכנות.

התופעה הבולטת ביותר כדורנו היא פרי-קת'עול כללית, ולזול בחוק וצינויות. כל ה' תכונות האלה עלולות, כמובן, למצוא את ביטויין במעשי אלימות. אולם לא היתה קו' רא למצב שנתהוה בשם "טרור". טרור הוא הלך רוח העלול להתפתח מתוך השלב בו אנו נמצאים כיום, אם יימשך — שלב מעשי האלימות.

הסיבות להתהוות המצב הן שתיים: האכ' זכה הרבה של הנוער מהחיים ש' באו בעקבות מלחמת השחרור ו' סגנון החיים שנוצר, השונה לגמ' רי ממה שתיאר לעצמו: והמבנה ה' תחוקתי, בו מולול החוק בחוק כמעט יום יום. למשל, דמי המפתח, תופעה בלתי חו' קית שהוכרה אפילו על-ידי מוסדות ממשל' תיים. משרדי הממשלה עצמם פועלים תכו' פות בניגוד לחוק, השחיתות בחיי הציבור היא גדולה, רבים הפקידים שמעלו בתפקידם ואשר עונשם היה בהעברה, ולפעמים אף העלאה בדרגה.

אינני חושב שזה המשך אירגוני מעשי של המחתרות מתמול שלשום. אולם אין ספק שזה המשך רוחני. יתכן אפילו שכמה חברי מחתרת, שהיו יחד בזמנו, הקימו שוב מס' גרת דומה.

המצב הגיע, לדעתי, לנקודת ריו-יח. הנטיה שהיתה ניכרת לפני זמן לא רב, לשבור את הידימי, חלפה במקצת. יש הדי דעויות בנוער, בכל זאת חוששני, שהמצב יורע שוב, אם לא יתוקנו היחסים החברתיים.

מסגרת החוק הרגילה לא הספ' קה, לדעתי, להשתלט על המצב. היה צריך להשתמש בחוקי חירום, כי חברה הרוצה לשמור על עצם קיומה, לא יכולה להירתע מאמצעים דראסטיים — ואפילו יפג' עו לפעמים בחפים מפשע.

צבי גבידין

בן 27, פ-קיד.

לא קיימת לדעתי, לא נטייה כן רב הנוער לטרור ולהפלת משטרים, ולא מחתרת מאורגנת. כל המקרים של אלימות, כגון הפצצה בבית פנקס, או הכאת ישה חפץ, לא היו אלא התפרצויות ספונטאניות של אנשים חולניים. אשר ל' פעולות הפוליטיות, כמו, למשל, פינוץ ה' צירות הרוסית, אני חושב, שנעשו על ידי גורמים פוליטיים המעוניינים בתוצאות, ב' מקרה זה הקומוניסטים בעצמם.

החיים שייב
המגושם הוויזם

אני הייתי חבר האצ"ל, שהיה ארגון מח' תרתי אמיתי, ויכול רק לצחוק למשמע התי' אור המנוחך שמנסים לתאר את המחתרת ל'כל' של היום. ארגון מחתרת המשאיר רשימות חברים לנחיות המשטרה — הרי זה מגוחך. אני חושב, שהמשטרה נכשלה בגילוי הילדים החולניים, שמקומם לא בבית סוהר, כי אם אצל פסיכיאטר, ומחפה עתה ברעש על כשלונותיה. ראייה לכך: היא תפ' סה במקרה את "המגשיים" לצבעיהם ששלחו מכתבי איום, וחיסלה בזאת את העניין. אל' מלא היתה מצליחה לתפסן, היתה, ללא ספק, מצרפת גם אותן למחתרת.

הפעלת הפקודות המסוכנות כל כך לחופש הפרט, כמו הפקודה למניעת טרור, היתה לדעתי פשע. החוק הקיים הוא די חזק, כדי להשתלט על הקנאים הפסיכופאטים. אפשר להעמידם ל' דין, לשפוטם בהגינות ובפוטטי, אם יש הו' כחות מספיקות.

תקווה הוניג

מזכירת טיעת מפ"ם בכנסת

אייאפשר להגיד, שקיימת נטיה לטרור, ב' קרב הנוער. כי נטיה, זה דבר כולל, והנוער אינו מהווה יחידה אחת, שאפשר לעשות בו הכללות. ישנם חוגים מסויימים — ואין זה מותנה בהיותם בני-הנוער וחוץ — בהם קיימת נטיה ברורה לטרור. אך אלה אינם רבים.

את הסיבות לקיום חוגים אלה, יש לחפש, מצד אחד, באכזבה מהמשטר ומהמצב הכל' כלי, ומצד שני, בחוסר מחשבה פו' ליטית כהירה. דבר המאפשר ל' תוקפנות הטבעית של נוער הזרזים לאפיקים פסולים.

התגברות הנטיה לאלימות, תלו-יח אך ורק ביחס, בו ייתקלו מצד הציבור.

הפעלת הפקודה למניעת טרור לשם מל' חמה במחתרת, היא אמנם חוקית, אך אי' נגה הוגנת. רבה היא הסכנה הצפונה בה. היא נותנת לממשלה כוחות שרי-רותיים, להשתמש בהם נגד כל יריביה. זה בולט במיוחד, כיון שבשימוש יותר יעיל, החוקים הקיימים, הרגילים, מס' פיקים בהחלט.